

**Оперативна інформація
 щодо ситуації з програмами профілактики та лікування ВІЛ/ТБ/ВГС/ЗПТ
 у Донецькій та Луганській областях
 (випуск № 5, станом на 01.04.2015)**

Ситуація із забезпеченням впровадження комплексних заходів з профілактики та лікування ВІЛ, туберкульозу та гепатитів на сході України, де ведуться бойові дії, продовжує розвиватися за негативним сценарієм.

Майже 700 пацієнтів у зоні проведення АТО вимушені були припинити лікування ЗПТ через військові дії, бюрократичні обмеження та відсутність очікуваного рішення Уряду України щодо сприяння у гуманітарних поставках відповідних лікарських засобів на неконтрольовану територію.

Замісна підтримувальна терапія (ЗПТ)

Через режимні та нормативні обмеження, впроваджені Урядом України у зоні АТО у грудні 2014 року, доставка наркотичних препаратів ЗПТ до Донецька та Луганська досі неможлива, оскільки відсутнє відповідне дозвільне рішення Уряду. З початку бойових дій близько 700 пацієнтів у цих областях вимушені були припинити лікування, переважно саме через відсутність необхідних лікарських препаратів. Запаси бупренорфіну на неконтрольованій Урядом території остаточно вичерпалися ще на початку лютого.

На неконтрольованій території Донецької області продовжують функціонувати 3 сайти ЗПТ (Донецьк, Макіївка та Горлівка).

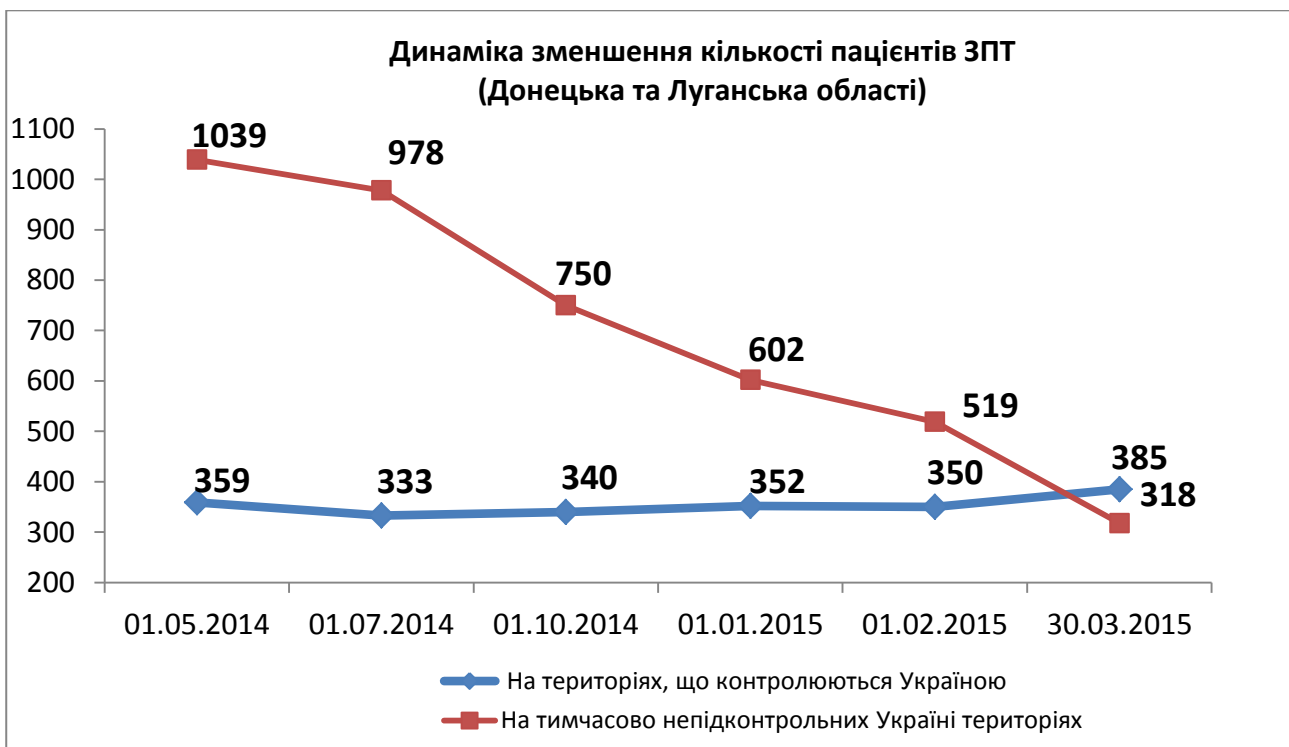
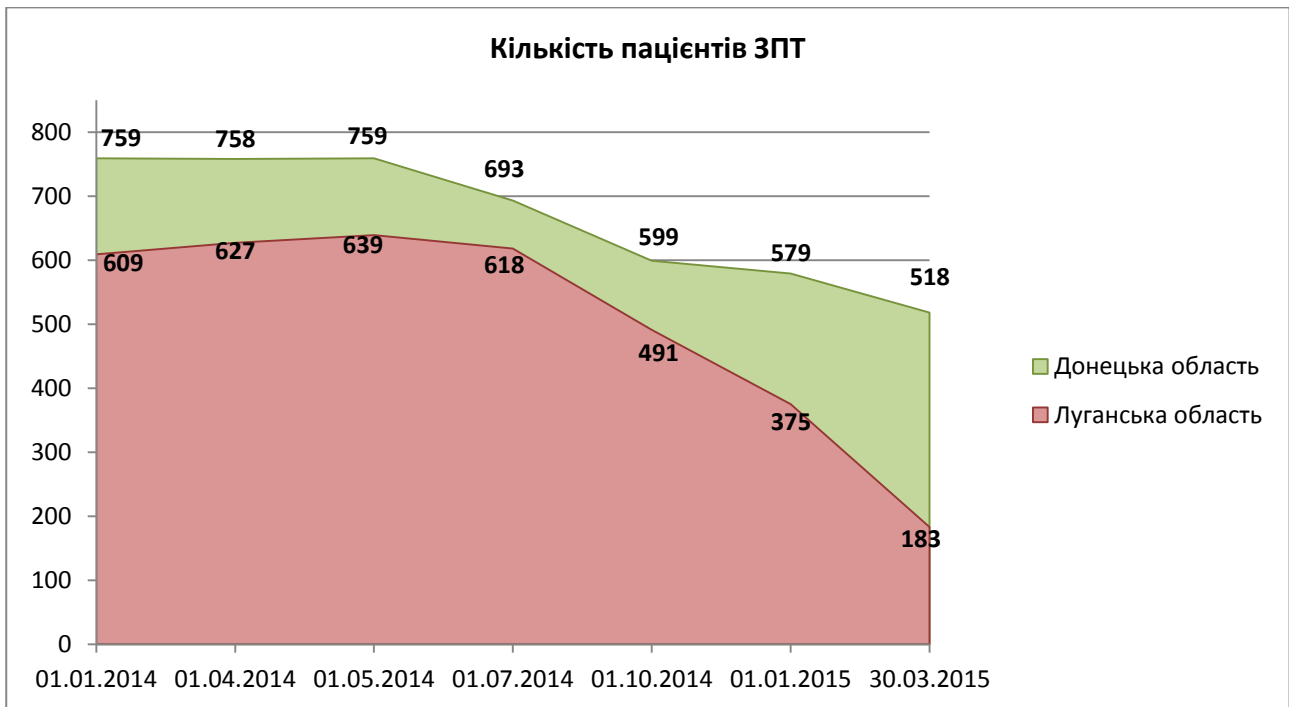
На неконтрольованій території Луганської області залишився лише один сайт на базі Стахановської обласної психіатричної лікарні, де 29 пацієнтів ще продовжують отримувати препарат при середньодобовому дозуванні 25 мг (для порівняння – середньодобова доза на контрольованих територіях становить близько 80 мг).

Постійне зниження дозувань препаратів метадону, як наслідок його дефіциту, проводиться також на всіх сайтах ЗПТ на неконтрольованій території Донецької області. Фактично пацієнтам, надається вже не ЗПТ, а проводиться довготривала детоксикація зі зниженням дозувань препаратів.

Інформація щодо забезпечення ЗПТ в Луганській та Донецькій областях (станом на 31.03.2015)

	Донецька область	Луганська область	Всього	Різниця у порівнянні з інформацією за 24.02.2015
Кількість пацієнтів станом на 1.05.2014	759	639	1398	
Фактична кількість пацієнтів станом на 31.03.2015	518	183	701	-17
<i>Кількість пацієнтів, у т.ч.:</i>				
<i>на території, що контролюється Україною</i>	229	154	383	+20
<i>на території, що не контролюється Україною</i>	289	29	318	- 37

Кількість сайтів:				
на території, що контролюється Україною	4	2	6	0
на території, що не контролюється Україною	3	1	4	0

Гуманітарний проект Альянсу-Україна з підтримки пацієнтів ЗПТ - переселенців з Криму та сходу України

Завдяки підтримці МФ «Відродження», OSF та Групи Помпиду Ради Європи на даний час отримують підтримку 85 пацієнтів ЗПТ-переселенців у 6 містах України (з них 31 з Донецької області, 47 – з Луганської, 7 – з Криму).

Профілактика ВІЛ: програми зменшення шкоди

Альянс Україна продовжує підтримувати роботу проектів з профілактики ВІЛ на базі 11 партнерських організацій в Донецькій і Луганській областях, з них 8 працюють як на підконтрольних так і непідконтрольних територіях. Йде процес підписання договорів з партнерськими НУО, рахунки організацій, які продовжують працювати у неконтрольованій зоні, виведені на українську територію, на них перераховано грошові кошти для оплати заробітної плати співробітників, винагород консультантам проектів.

На сьогодні практично усі організації мають гроші на рахунках, процеси напрацюються механізми оплати послуг і локальних закупівель за рахунок програми за підтримки Глобального Фонду. Спільні зусилля Альянсу-Україна та партнерів дозволяють ВІЛ-сервісним організаціям регіону відчувати впевненість у тому, що їхня робота необхідна, а проблемні питання можна вирішувати навіть в умовах «військового перемир'я».

Мінімальний пакет послуг надається клієнтам програм на всіх сайтах в обох областях.

Охоплення представників уразливих до ВІЛ груп населення проектами зменшення шкоди*

	Охоплення СІН	Охоплення РКС	Охоплення ЧСЧ
Донецька	12 911	722	491
Луганська	2 869	253	0
ВСЬОГО	15 780	975	791

СІН - споживачі ін'єкційних наркотиків

РКС - робітники комерційного сексу

ЧСЧ – чоловіки, що мають секс з чоловіками

* Зазначені дані є проміжними, оскільки організації звітують на піврічній основі. Наведені ті цифри, які вже внесені в облікову систему SYREX.

Поновлено тестування на ВІЛ та інші інфекції за допомогою швидких тестів. За період 23.03 – 30.03.15 в проектах, що діють на території Донецької області, швидкими тестами на ВІЛ було протестовано 631 особу з груп ризику, на гепатит С – 43 особи, на гепатит В – 4, на сифіліс – 3. Поновлено тестування на ВІЛ у Луганській області - його пройшли вже 214 клієнтів.

Забезпечення роздатковими матеріалами та швидкими тестами.

Всі організації забезпечені роздатковими матеріалами та швидкими тестами до кінця квітня 2015 р. Це стало можливим завдяки сприянню ВООЗ/ООН та MSF («Лікарі без кордонів»), коли 19 лютого Альянсу вперше вдалось доставити свій вантаж із роздатковими матеріалами для забезпечення трьохмісячної потреби усіх партнерських НУО, розташованих на неконтрольованих територіях Донбасу. Минулого тижня транспортом MSF вдалось доставити тести зі складу ООН у Донецькій області в Луганську область. Альянс планує здійснити поставку наступної партії, що має відбутися протягом квітня. Опрацьовуються маршрути доставки і склад вантажів.

Забезпечення повноцінної роботи проектів

Завдяки високому професіоналізму, наполегливості та проведеним переговорам керівників НУО з владою на місцях, практично для всього персоналу НУО, що працюють на непідконтрольних Україні територіях вдалось оформити перепустки нового зразку. Таким чином, соціальні працівники проектів з Донецької та Луганської областей отримали можливість більш-менш безперешкодно переміщатися між контрольованою та неконтрольованою територією, виїжджати на тренінги, проходити навчання з нової моделі тестування на ВІЛ. Навчені соціальні працівники вже почали асистувати клієнтам проектів при самотестуванні на ВІЛ, сифіліс та гепатити, вони надають консультативну допомогу членам спільнот СІН, РКС, ЧСЧ.

Профілактика та лікування туберкульозу

На сьогоднішній день лікування мультирезистентного туберкульозу проходять 543 пацієнти - 451 в Донецькій області і 92 – в Луганській. Лікування забезпечується тільки на підконтрольній Уряду України території.

Лікування вірусного гепатиту С (ВГС)

Лікування ВГС пегінтерфероном для усіх 5 пацієнтів у Донецькому обласному центрі СНІДу на даний момент продовжується. 5 пацієнтів Луганського обласного центру СНІДу з конфекцією ВІЛ/ВГС втратили можливість лікування через фактичне припинення діяльності центру ще наприкінці 2014 року.

Наявні та потенційні ризики

Тестування на ВІЛ за допомогою швидких тестів клієнтів проектів з профілактики ВІЛ/СНІДу в разі позитивного результату потребує спеціалізованого обстеження клієнта в медустанові. У Донецькому регіоні питання безперешкодної доставки біологічного матеріалу в спеціалізовану установу досі не вирішені, оскільки Донецький центр СНІДу, де є необхідне обладнання і фахівці, знаходиться на території непідконтрольній Україні, при цьому в північній частині області (Слов'янськ, Краматорськ) немає можливості визначати лабораторні показники, необхідні для призначення лікування АРТ (наприклад тести на клітини CD4), а працюючому на півдні області Маріупольському центру СНІДу досі не делеговані повноваження обласного спеціалізованого медзакладу з ВІЛ/СНІДу. За сприяння персоналу ВІЛ-сервісних НУО за останній час в Донецький центр СНІДу для остаточного підтвердження діагнозу були доставлені 300 сироваток зі Слов'янська і 500 з Маріуполя (загальна кількість сироваток, які зберігалися у замороженому стані за 4 місяці). Пропускна система не дозволяє також пацієнтам отримувати необхідні консультації у Донецькому центрі СНІДу, що утруднює призначення лікування і формування прихильності до АРТ.

У Луганській області виявилися болючими питання ціноутворення, ціни на товари і послуги, необхідні для проектної діяльності, перевищують середні по Україні на 10% -20%, а в Донецькій області вони ще вищі. З цих причин, а також у зв'язку з перереєстрацією багатьох контрагентів, і анонсованим відкриттям у квітні поточного року банку ДНР, необхідно вжити адекватних рішень щодо оплати оренди, закупівлі бензину/дизельного палива та інших товарів для реалізації наявних проектів.

У **Маріуполі** бойові дії не ведуться, але місто посилено патрулюється протягом доби у зв'язку обстрілами, які тривають у передмістях. Це вносить напругу в групи СІН та ЧСЧ, ускладнює звичні умови роботи соціальних працівників з надання послуг, оскільки представники уразливих груп не хочуть привертати до себе зайву увагу.

У **Костянтинівці**, що знаходиться на українській території, минулого тижня пройшли громадянські заворушення, пов'язані з ДТП за участю ЗСУ, у місті введені місцеві особливі умови і режим, втім ВІЛ-сервісна організація «Оберіг» зуміла втримати проектну роботу на попередньому рівні, хоча життя клієнтів проекту, безсумнівно, знаходиться в залежності від загальних подій у місті.

Реагування на кризову ситуацію з боку держави

На превеликий жаль, за останні тижні ситуація щодо вирішення кризової ситуації з забезпеченням безперервності лікування ЗПТ на неконтрольованих Урядом територіях обох областей не зрушила з мертвої точки. Дозволу або вказівки Уряду на переміщення лікарських наркотичних засобів на неконтрольовану територію немає. Розроблений ще у січні 2015 року робочою групою з числа представників основних реципієнтів гранту Глобального фонду, МОЗ України та уповноважених державних органів проект постанови Кабінету Міністрів України "Про

деякі питання встановлення тимчасового порядку надання допомоги населенню на тимчасово неконтрольованих територіях Донецької та Луганської областей", що має своїм основним завданням недопущення подальшого переривання програм лікування та профілактики ВІЛ/ТБ на тимчасово неконтрольованих територіях Сходу України, досі не затверджений Урядом України, незважаючи на численні звернення громадських та міжнародних організацій та самих пацієнтів.

На підставі поданої Альянсом Україна до Генеральної Прокуратури України у лютому 2015 року заяви по факту злочинної бездіяльності відповідальних чиновників в частині реагування на переривання лікування ЗПТ на сході України 06.03.2015 Слідчим управлінням Печерського РУ ГУМВС України у м. Києві розпочато розслідування у кримінальному провадженні за №12015100060001656 за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого ст. 367 Кримінального кодексу України (службова недбалість).

Довідково

За наявними даними ДУ «Український центр контролю за соціально небезпечними хворобами МОЗ України» на непідконтрольній Уряду території проживає понад 16 тис. ВІЛ-позитивних людей, 7,7 тис. з яких приймають антиретровірусну терапію (АРТ), понад 2,3 тис. осіб мають активну форму туберкульозу, у т.ч. понад 500 осіб з мультирезистентним туберкульозом.

Більш детально про гуманітарну ситуацію на сході України [станом на 30.03.2015](#) можна дізнатися зі звіту Офісу з координації гуманітарних ситуацій (UNOCHA).

Рекомендації

Альянс-Україна вкотре звертає увагу Уряду України на неприпустимість подальшого ігнорування наявної кризи доступу до лікування на неконтрольованих територіях Донецької та Луганської областей, подальшого загострення проблеми забезпечення безперервності лікування ЗПТ і закликає усіх національних та міжнародних партнерів, провідні ЗМІ звернути особливу увагу на вказану ситуацію, в результаті якої 700 пацієнтів вже втратили життєво-важливе лікування і ще декілька сотень людей можуть бути його позбавлені найближчим часом через невирішені бюрократичні формальності та бездіяльність відповідальних державних чиновників, які мають оперативно вирішувати кризові ситуації та забезпечити безперешкодне постачання гуманітарних вантажів, у т.ч. з лікарськими препаратами.

МБФ «Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД в Україні»

Національна лінія телефону довіри з проблеми ВІЛ/СНІД: 0-800-500-451

Всеукраїнський телефон довіри з питань ЗПТ: 0-800-507-727

Контактна особа: Мирослава Андрущенко

e-mail: andrushchenko@aidsalliance.org.ua

Тел. 4905485 дод. 229